

Το παιδί - θύμα κακοποιείται ξανά - αυτή τη φορά από το σύστημα

Κοινή Ανακοίνωση Ηγετικών Φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών

Παρακολουθούμε με ιδιαίτερη ανησυχία τις εξελίξεις στην πρόσφατη υπόθεση βιασμού και σεξουαλικής κακοποίησης ανήλικου, γνωρίζοντας ότι οι χειρισμοί που έχουν γίνει από όλους τους εμπλεκόμενους λειτουργούν στο παιδί δευτερογενώς κακοποιητικά, προδίδοντας την εμπιστοσύνη που επιδεικνύει το παιδί στην Πολιτεία και τον κόσμο των ενηλίκων που οφείλουν να το προστατέψουν.

Πρόληψη και Πρωτόκολλα Έγκαιρης Διάγνωσης αποτελούν μονόδρομο

Η κακοποίηση δείχνει πάντα τα σημάδια της εμφανώς σε πρώιμο στάδιο και η οικογενειακή ευαλωτότητα, με συγκεκριμένα επιστημονικά καταρτισμένα κριτήρια, κρούει πάντα τον κώδωνα του κινδύνου από νωρίς. Οι περισσότερες περιπτώσεις κακοποίησης θα μπορούσαν είτε να προληφθούν με την κατάλληλη οικογενειακή υποστήριξη, είτε να αναγνωριστούν έγκαιρα από κάθε θεσμικό φορέα του Κράτους που έρχεται σε επαφή με το ανήλικο θύμα – στο σχολείο, την κοινωνική υπηρεσία, την αστυνομία, το νοσοκομείο.

Η δραματική υποστελέχωση, η ανυπαρξία ενός πρωτόκολλου διαχείρισης τέτοιων περιστατικών και η απουσία μιας σοβαρής και συστηματικής εκπαίδευσης των επαγγελματιών που εργάζονται κοντά σε παιδιά και μπορεί να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν ένα περιστατικό παιδιού με υποψία κακοποίησης ή παραμέλησης, καθιστά τη χώρα μας ουραγό στην παιδική προστασία.

Δικαιοσύνη Φιλική προς τα Παιδιά σύμφωνα με τη διεθνή κοινή Πρακτική

Η Πολιτεία εξακολουθεί να παραπέμπει για κατάθεση τα ανήλικα θύματα σεξουαλικής κακοποίησης σε χώρους που δεν είναι κατάλληλοι, κατά παράβαση του θεσμικού πλαισίου και των επιταγών της φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης αλλά και της κοινής πρακτικής διεθνώς. Επιπλέον, λόγω έλλειψης χρήσης ειδικών πρωτοκόλλων στη σύνθετη διαδικασία της δικανικής εξέτασης ανήλικων, οι καταθέσεις των παιδιών καταλήγουν συχνά να αμφισβητούνται.

Η διεθνής εμπειρία προτάσσει τη μία και μοναδική κατάθεση του παιδιού σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, από εξειδικευμένη διεπιστημονική ομάδα ειδικών που παρέχουν ένα δίχτυ προστασίας στο παιδί ώστε να νιώσει ασφαλές και να προχωρήσει στη δικαίωση και την επούλωση της τραυματικής του εμπειρίας. Οι χώροι αυτοί παρέχουν στο παιδί ψυχοκοινωνική στήριξη σε βάθος χρόνου και ένα ασφαλές περιβάλλον για να μιλήσει ελεύθερα κατά τη δικανική εξέταση, διασφαλίζοντας ότι το παιδί είναι ασφαλές, υγιές και μακριά από κάθε είδους δευτερογενή κακοποίηση (π.χ. έκθεση σε δημοσιότητα, σε δικαστήριο, σε αστυνομικές αρχές). Παράλληλα, διασφαλίζουν την αξιοπιστία της δικανικής εξέτασης και την ανεύρεση της αλήθειας δίχως τον επανατραυματισμό των θυμάτων.

Η απροκάλυπτη Έκθεση των Ανηλίκων Θυμάτων στα ΜΜΕ είναι εγκληματική

Η διαρροή της κατάθεσης και των εξετάσεων του θύματος και η πολλαπλή και πολύπλευρη έκθεση του θύματος στα Μέσα Ενημέρωσης παραβιάζουν σειρά διατάξεων για τον Τύπο, τη Ραδιοτηλεόραση

και τα Δικαιώματα του Παιδιού για τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας και της προστασίας του παιδιού. Η παρέμβαση των θεσμικών φορέων πρέπει να είναι άμεση.

Αναδοχή και όχι Ιδρυματισμός

Είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο πως το ιδρυματικό πλαίσιο είναι ακατάλληλο για τη φροντίδα, τη θεραπεία και την αποκατάσταση των τραυματισμένων παιδιών που απομακρύνονται από την οικογένειά τους, και πως η ιδρυματική φροντίδα βλάπτει τα παιδιά και την ανάπτυξή τους. Παιδική προστασία δεν είναι το ίδρυμα: είναι όλα αυτά που αντικαθιστούν ένα ίδρυμα.

Η απουσία ενός πλαισίου οικογενειακού τύπου φροντίδας, μέσω του θεσμού της επείγουσας αναδοχής, παραμένει ουσιαστική τροχοπέδη στην ανάπτυξη της παιδικής προστασίας στη χώρα μας και στον εναρμονισμό της με την κοινή (όχι πια βέλτιστη) πρακτική στην Ευρώπη και το σύνολο του Δυτικού κόσμου. Η διεθνής εμπειρία υπαγορεύει πως η αναδοχή δε θα αναπτυχθεί ποτέ στο επιθυμητό επίπεδο, να αντικαταστήσει δηλαδή ως μορφή φροντίδας τα ιδρύματα, αν δεν επεκταθεί ο θεσμός της Επαγγελματικής Αναδοχής σε όλα τα παιδιά. Επαγγελματική αναδοχή σημαίνει πως επαγγελματίες αναλαμβάνουν τη φροντίδα ενός παιδιού προσωρινά, στο σπίτι τους, αντί να την αναλαμβάνουν τα ιδρύματα. Η αποιδρυματοποίηση και η φροντίδα παιδιών μέσω της αναδοχής αντί του ιδρύματος είναι μονόδρομος.

Πρόληψη, έγκαιρη διάγνωση, διασφάλιση της ψυχικής και σωματικής υγείας του παιδιού-θύματος, αυστηρές ποινές σε όσους δημοσιοποιούν και δημοσιεύουν απόρρητα δεδομένα κάθε παιδιού-θύματος και επείγουσα αναδοχή σε περιπτώσεις προσωρινής απομάκρυνσης του παιδιού από την οικογένειά του είναι απαιτητά στοιχεία Παιδικής Προστασίας για κάθε κράτος που έχει υπογράψει τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και οφείλει να τα τηρεί κατά γράμμα.

Οι συνυπογράφουσες οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών

Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού
Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες
Παιδικά Χωριά SOS
Σωματείο ELIZA
The Home Project